

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

URAD ZA OPERATIVO

Izpostava Slovenj Gradec

Pohorska 2, 2380 Slovenj Gradec

T: 02 882 62 30

F: 02 884 11 91

E: izpostava.sg@urszr.si

www.sos112.si/slovenj gradec

Številka: 8420-2/2018-78-DGZR

Datum: 10.12.2018

DELNI REGIJSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB VELIKEM POŽARU V NARAVNEM OKOLJU V KOROŠKI REGIJI

Verzija 3.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
IZDELAL	Izpostava URSZR Slovenj Gradec	september 2018	Alan Matijevič vodja Izpostave
ODOBRIL	Poveljnik CZ za Koroško	Številka: 8420-2/2018-70-DGZR Datum usklajenosti z URSZR: 20.11.2018	
SPREJEL	Izpostava URSZR Slovenj Gradec	december 2018	Alan Matijevič vodja Izpostave
SKRBNIK	Izpostava URSZR Slovenj Gradec	december 2018	Nada Jeseničnik Krajnc svetovalka I

KAZALO

1 VELIK POŽAR V NARAVNEM OKOLJU	3
1.1 UVOD	3
1.2. OGROŽENOST KOROŠKE REGIJE	3
1.3 POŽARNA OGROŽENOST GOZDOV	4
1.4 VRSTE POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU	5
1.5 VZROKI POŽARA V NARAVNEM OKOLJU	6
1.6 VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE	6
1.7 SKLEPNE UGOTOVITVE	6
2 OBSEG NAČRTOVANJA	8
3 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	10
3.1 OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE	10
3.2 OBVEŠČANJE PRISTOJNIH ORGANOV IN SLUŽB NA REGIJSKI RAVNI	10
3.3 OBVEŠČANJE SPLOŠNE JAVNOSTI	12
3.4 OBVEŠČANJE PREBIVALCEV NA PRIZADETEM OBMOČJU	12
3.5 ALARMIRANJE	13
4 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	14
4.1 ZAŠČITNI UKREPI	14
4.1.1 Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	14
4.1.2 Evakuacija	14
4.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	15
4.1.4 Zaščita kulturne dediščine	16
4.2 NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	16
4.2.1 Gašenje in reševanje	16
4.2.2 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč	17
4.2.3 Veterinarska pomoč	18
4.2.4 Varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi	18
4.2.5 Reševanje iz jam	18
5 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	19
6 RAZLAGA OKRAJŠAV	20
7 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	21
7.1 SKUPNE PRILOGE	21
7.2 POSEBNE PRILOGE	21
7.3 SKUPNI DODATKI	22
7.4 POSEBNI DODATKI	22

1 VELIK POŽAR V NARAVNEM OKOLJU

1.1 UVOD

Delni regijski načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju v Koroški regiji, verzija 3.0, je nadgradnja Regijskega načrta zaščite in reševanja ob požaru na območju Koroške regije, verzija 2.0, ki ga je Izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje pripravila leta 2005.

Delni regijski načrt ZIR ob velikem požaru v naravnem okolju v Koroški regiji je izdelan na osnovi **temeljnega** Državnega načrta ZIR ob velikem požaru v naravnem okolju, verzija 3., št. 84200-2/2018/2 z dne, 26.7.2018 ter z njim usklajen.

Delni regijski načrt je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06-UPB-1 in 97/10), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12 in 78/16), Zakona o gozdovih (Uradni list RS št. 30/93, 59/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZdavNepr, 17/14, 24/15 in 9/16 – ZGGLRS), Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, 3/07-UPB, 9/11 in 83/12), Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14), Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05-UPB) ter temelji na Regijski oceni ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju v Koroški regiji, verzija 2.0, št. 8421-49/2015-2-DGZR z dne, 18.8.2015.

Načrt zaščite in reševanje ob velikem požaru v naravnem okolju je generično ime in se uporablja za poimenovanje načrtov zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju na vseh ravneh (državni, regijski, občinski) ter ne glede na velikost požara v naravnem okolju in s tem povezanim odzivom nanj.

1.2. OGROŽENOST KOROŠKE REGIJE

Koroška regija je reliefno razgiban svet v srednjem delu severne Slovenije. Osrednji del območja sestavljajo doline treh večjih rek (Drava, Meža in Mislinja), kjer leži večina večjih strnjenih negozdnih površin in vsa večja naselja. Območje spada v predalpsko-alpski fitogeografski prostor. Večji del zaznamuje alpsko-celinski klimatski vpliv, Pohorje in Dravska dolina pa sta pod delnim panonskim vplivom. Najnižja točka v območju je na gladini reke Drave z nadmorsko višino 320m NMV, najvišja točka je na pogorju Pece, na nadmorski višini 2.128m NMV.

Hriboviti in gorati del območja zajema zahodni del Pohorja, Plešivec z Uršljo goro, severna pobočja Smrekovca in Olševe, južna pobočja Pece, severna pobočja Paškega Kozjaka, južna pobočja Košenjaka ter del Kobanskega od Košenjaka do Remšnika. Glavni masivi in vrhovi, ki dajejo območju gorski značaj so Peca, Olševa, Raduha, Uršlja gora ter greben Pohorja.

Koroška regija zavzema 1040,8 km² kar predstavlja 5,13% ozemlja celotne Slovenije. Kar 72,8% regije predstavljajo gozdovi, kar je nad povprečjem Slovenije (63,3%). V Koroški regiji je več zasebnih kot državnih gozdov. Delež iglavcev je, glede na lesno zalogo, 82%, delež listavcev pa 18%.

Preglednica 1: Stanje gozdov v regiji

	LASTNIŠTVO		
	ZASEBNI	DRŽAVNI	SKUPAJ
POVRŠINA v ha	53.622	18.410	72.032
Lesna zaloga iglavcev v m3	16.841.874	5.703.774	22.545.648
Lesna zaloga listavcev v m3	3.723.300	1.247.521	4.970.821
Lesna zaloga skupaj v m3	20.565.174	6.951.295	27.516.469
Lesna zaloga na hektar	383	378	382

Vir: Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec (september 2018)

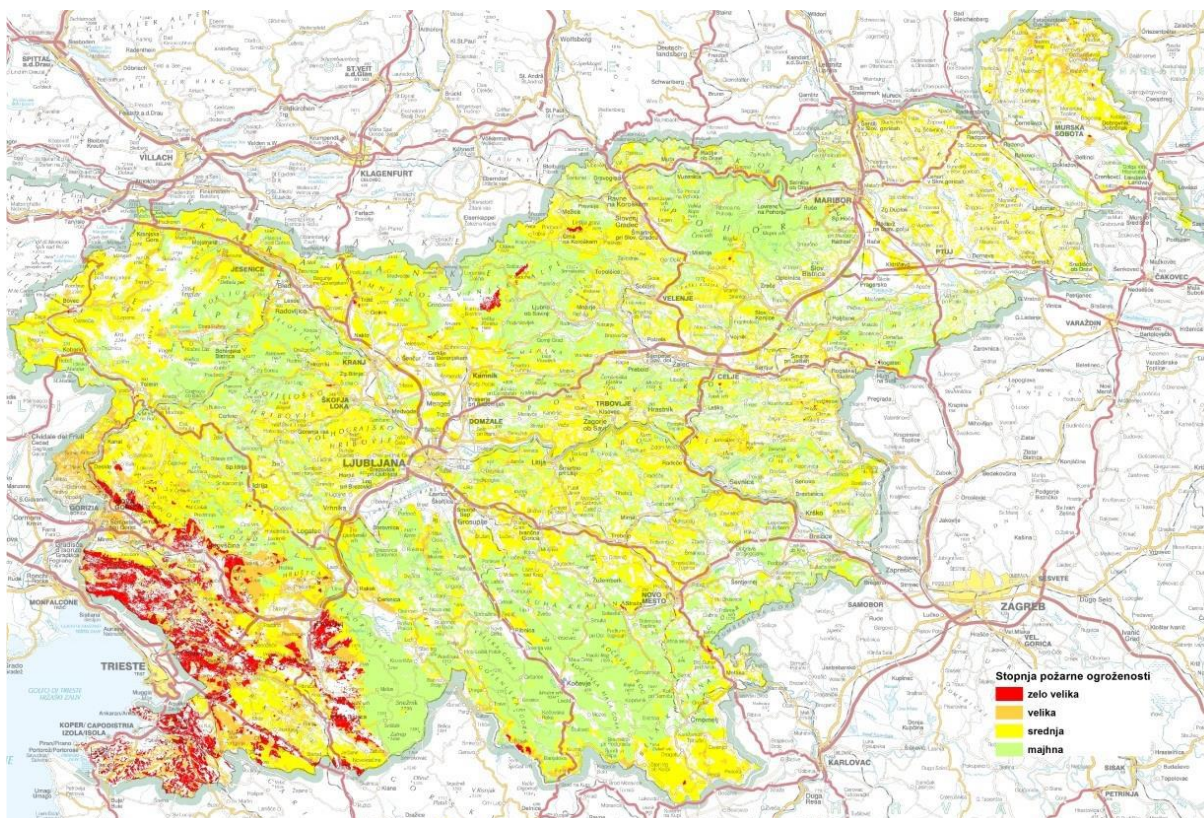
1.3 POŽARNA OGROŽENOST GOZDOV

Število gozdnih požarov je odvisno od podnebnih in vremenskih dejavnikov ter aktivnosti oziroma nepazljivosti ljudi.

Med letom je obseg gozdnih požarov odvisen predvsem od podnebnih značilnosti in vremenskih razmer. V dolgoletnem povprečju sta značilni dve obdobji z nadpovprečnim številom gozdnih požarov in nasploh požarov v naravnem okolju:

- prvo je običajno v pozno zimskem in zgodnje spomladanskem času, od začetka februarja do začetka aprila,
- drugo pa poleti, predvsem julija in avgusta.

Potencialna požarna ogroženost gozdov je prikazana na sliki 1.

Slika 1: Karta požarne ogroženosti gozdov v Sloveniji (vir: Zavod za gozdove RS, spletna stran www.zgs.si)

1.4 VRSTE POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU

V okviru naravnega okolja so požarno najbolj ogroženi gozdovi.

Glede na mesto gorenja se požari v gozdovih razvrščajo na:

- podtalne,
- talne,
- kompleksne,
- debelne,
- kombinirane požare ter
- požarne preskoke in
- požarne viharje.

Posledice gozdnih požarov so odvisne:

- od tipa gozdnega požara,
- vrste in oblike gozda,
- drevesne sestave gozda,
- časa nastanka in trajanja požara,
- razpoložljive količine biogoriva,
- velikosti pogorele površine in
- ekološke ranljivosti območja požara.

Najnevarnejši so kompleksni požari, ki prizadenejo drevesa od tal do vrha krošnje. Poleg dreves in lesne mase je pri kompleksnih požarih razvrednoteno in uničeno rastišče v celoti in večina funkcij gozda. Okrnjene ali onemogočene so ekološke, socialne in gospodarske funkcije gozda. Sestoj, ki jih je poškodoval kompleksni požar, je treba posekati in obnoviti.

Obnova je potrebna predvsem zaradi zagotavljanja funkcij gozda, ki naj bi jih ta po požaru znova začel opravljati v najkrajšem možnem času po požaru in možnosti razširjanja škodljivih organizmov, ki bi posledično lahko povzročili dodatne škode na gozdovih ob pogorišču. S kasnitvijo pri poseku poškodovanih in odmrlih dreves se zmanjšuje kakovost lesa in izgubi še tista lesna masa, ki bi jo po požaru lahko koristno uporabili. Nikakor se ne sme podcenjevati nevarnosti in škode, ki jo povzročajo druge vrste gozdnih požarov, predvsem podtalni, ki prizadenejo oziroma uničijo koreninske sisteme.

1.5 VZROKI POŽARA V NARAVNEM OKOLJU

Požar v naravnem okolju lahko povzroči predvsem:

- naravna sila (strela, statični samovžig in samovžig),
- človek in tehnične naprave (z iskrenjem – vlaki, s segrevanjem ali z ognjem direktno ali indirektno, odprta kurišča, ki jih razpiha veter, dela v kmetijstvu in gozdarstvu, aktivnosti oboroženih sil, s požigi, odmetavanje cigaretnih ogorkov itn.).

1.6 VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE

Požar v naravnem okolju lahko povzroči predvsem naslednje verižne nesreče:

- eksplozije neeksploziranih ubojnih sredstev (v nadaljnjem besedilu: NUS),
- nastanek ekološke nesreče,
- razširitev požara v naselje,
- razširitev požara na infrastrukturne objekte (daljnovodi, plinovodi itn.),
- onemogočen dostop do vodnih zajetij in črpališč,
- požar na objektih (stanovanjski, gospodarski),
- požar na objektih in območjih kulturne dediščine,
- prometne nesreče (zaradi širjenja dima, izvajanja intervencije itn.),
- drugo.

1.7 SKLEPNE UGOTOVITVE

Preventiva je najučinkovitejša obramba pred požarom.

Preventivni ukrepi za varstvo pred požarom, ki jih izvajajo država, občine, lastniki oziroma upravljalci gozda in drugih zemljišč ter lokalne skupnosti, so naslednji:

- pravilno kurjenje v naravnem okolju,
- redno odstranjevanje suhih organskih materialov,
- vzdrževanje prehodnosti prevoznih poti,

- čiščenje požarnovarnostnih pasov in gradnja požarnih zidov ob železniških progah, daljnovodih, plinovodih itn.,
- graditev in vzdrževanje protipožarnih komunikacij v gozdu in gozdnem prostoru (cest, presek, poti, zidov itn.), vodnih zbiralnikov in drugih tehničnih objektov,
- opazovanje naravnega okolja v času požarne ogroženosti,
- izvajanje preventivnega požiganja in nadzorovanih požigov, ki jih izvajajo gasilske enote zaradi preprečevanja požarov oziroma pri gašenju in reševanju ob požarih,
- vzdrževanje požarnovarnostnih pasov med objekti in gozdom,
- določitev pristajalnih mest za helikopterje in mest za zajemanje vode v prostorskih dokumentih lokalnih skupnosti.

Organizacije, ki gospodarijo s cestno, železniško, elektroenergetsko in drugo infrastrukturo, skrbijo, da je območje ob infrastrukturi opremljeno s primernimi tehničnimi sredstvi in objekti, ki preprečujejo netenje požara v pasu ob infrastrukturnem objektu, vzdrževano in očiščeno gorljivih snovi, ter izvajajo druge ukrepe varstva pred požarom.

2 OBSEG NAČRTOVANJA

Dele načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju izdelajo nosilci načrtovanja:

- izpostava URSZR (v nadaljevanju regija) in
- občine.

Obveznost izdelave načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju za posameznega nosilca načrtovanja je opredeljena glede na Regijsko oceno ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju v Koroški regiji, 8421-49/2015-2-DGZR z dne, 18.8.2015. Obveznosti nosilcev načrtovanja iz preglednice 2 predstavljajo minimalne zahteve. Vsak nosilec načrtovanja se lahko odloči tudi za večji obseg načrtovanja.

Preglednica 2: Obveznosti nosilcev načrtovanja

Razred ogroženosti	Obveznost nosilcev načrtovanja
1.	Ni obveznosti.
2.	Priporočljivo je izdelati dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči.
3.	Treba je izdelati dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči.
4.	Treba je izdelati dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči, priporočljivo pa je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti.
5.	Treba je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti.

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju je **državni načrt**.

V regijskem načrtu zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju se podrobneje razčleni ter določi:

- način zagotavljanja in koordinacijo logistične podpore gasilske intervencije. Pri pripravi načrta logistične podpore regija izhaja iz potreb in iz rešitev občinskih načrtov logistične podpore gasilcem ob požaru v naravnem okolju. Načrt določi vrsto, način in izvajalce nalog logistične oskrbe v regiji. Ko potrebe intervencije presežejo oskrbovalne zmožnosti občine in regije, logistično podporo zagotavlja država;
- način izvajanja varstva pred NUS, potrebno dodatno opremo za varstvo pred NUS v primeru požara;
- reševanje iz jam in izvajanje drugih nalog zaščite, reševanja in pomoči v primeru požara.

Regijski načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju je izdelan za primer požara v naravnem okolju v več občinah na območju ene regije.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju je izdelan za primer požara v naravnem okolju na območju občine.

Koroška regija, ki spada v razred ogroženosti 3, izdelava **dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente**, v katerih se določita način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.

Občine Črna na Koroškem, Dravograd, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem spadajo v razred ogroženosti 3 izdelajo **dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente**, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.

Za občine Mislinja, Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Slovenj Gradec in Vuzenica, ki spadajo v razred ogroženosti 2, pa je priporočljivo izdelati **dele načrtov zaščite in reševanja oziroma dokumente**, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.

Župan lahko določi, da več nosilcev načrtovanja na območju občine izdelava skupen načrt zaščite in reševanja za posamezno nesrečo ali več različnih nesreč skupaj.

Organizacije, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb, načrtujejo oziroma izdelajo:

- načrt zaščite in reševanja skladno z občinskimi načrti zaščite in reševanja ter načrti dejavnosti resornega ministrstva.

Bolnišnica načrtuje tudi skladno z regijskim in državnim načrtom zaščite in reševanja, izvedbo potrebnih zaščitnih ukrepov ter nalog zaščite, reševanja in pomoči.

P – 600	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
P – 601	Regijska ocena ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju v Koroški regiji, št. 8421-49/2015-2-DGZR, 18.8.2015
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZIR ob nesreči

3 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

3.1 OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE

Vsakdo, ki opazi ali izve za požar v naravnem okolju, mora o tem takoj obvestiti Regijski center za obveščanje Slovenj Gradec na telefonsko številko 112.

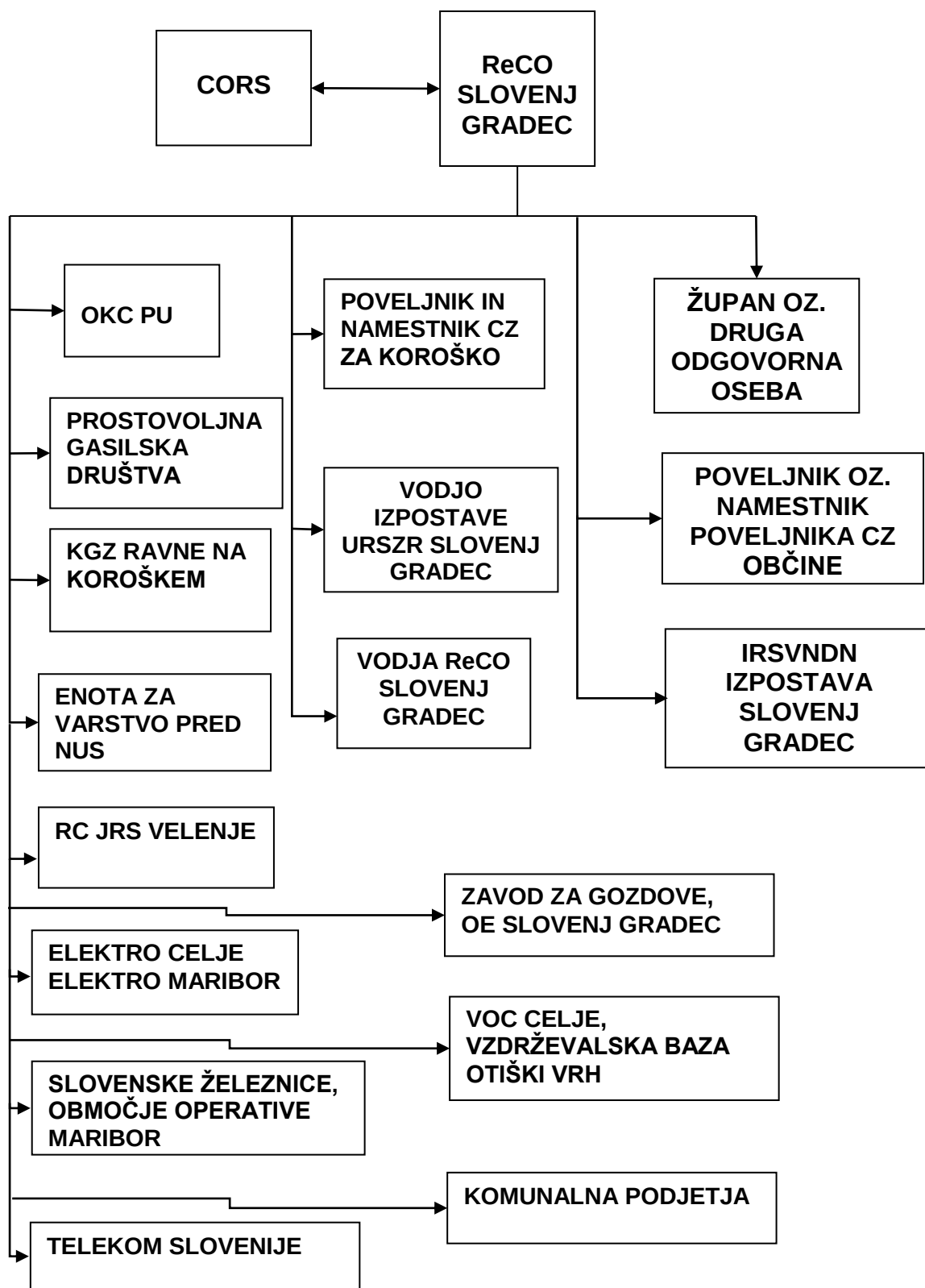
V opazovanje naravnega okolja iz zraka se ob razglašeni veliki ali zelo veliki požarni ogroženosti naravnega okolja po odločitvi URSZR lahko vključijo tudi aeroklubi oziroma letalska društva, s katerimi ima URSZR sklenjene pogodbe.

Koordinacijo letalskih opazovalnih preletov izvaja URSZR preko ReCO Slovenj Gradec. Aeroklub Slovenj Gradec skladno s sklenjeno pogodbo opravlja letalske opazovalne prelete zlasti ob razglašeni veliki ali zelo veliki požarni ogroženosti naravnega okolja. Preleti se izvajajo nad požarno ogroženimi območji, skladno z letnim programom dela oziroma po navodilih ReCO ali štaba CZ. Preleti se izvajajo tako, da je zagotovljen celovit nadzor požarno ogroženega območja.

3.2 OBVEŠČANJE PRISTOJNIH ORGANOV IN SLUŽB NA REGIJSKI RAVNI

ReCO Slovenj Gradec po prejemu obvestila o velikem požaru v naravnem okolju od prebivalcev ali vodje intervencije obvesti:

- CORS,
- Operativno-komunikacijski center Policijske uprave Celje,
- odgovorne osebe v regiji:
 - poveljnika CZ za Koroško ali namestnika poveljnika CZ,
 - vodjo izpostave Slovenj Gradec,
 - vodjo ReCO Slovenj Gradec
- odgovorne osebe v občinah:
 - župana ali drugo osebo, ki jo določi župan,
 - poveljnika oziroma namestnika poveljnika CZ občine,
- gasilske enote:
 - prostovoljna gasilska društva,
 - KGZ Ravne na Koroškem,
- Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Izpostavo Slovenj Gradec,
- Enoto za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi Zahodno štajerske, če je požar na območju možnih nahajališč NUS,
- RC JRS Velenje
- Elektro Celje d.d.,
- Elektro Maribor d.d.,
- Slovenske železnice, Območje operative Maribor;
- Telekom Slovenije,
- Zavod za gozdove, Območna enota Slovenj Gradec,
- VOC Celje, Vzdrževalska baza Otiški vrh in
- Komunalna podjetja v Koroški regiji.

Shema 1: Shema obveščanja pristojnih organov ob velikem požaru v naravnem okolju

Za sprotno obveščanje organov lokalne skupnosti na območju, ki jih je prizadel požar, CORS pripravi dnevne in izredne informativne biltenne o stanju na prizadetem območju. Med prejemniki dnevnih in izrednih informativnih biltenov je ReCO Slovenj Gradec, ki jih posreduje tudi občinam.

Ko poveljnik CZ za Koroško sprejme odločitev o aktiviranju Delnega regijskega načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju, o tem obvesti ReCO Slovenj Gradec. V nadaljevanju ReCO Slovenj Gradec o aktiviranju načrta obvesti vse, ki imajo naloge po tem načrtu (glej shemo 1).

P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite (RS/regije/občine)
P – 2	Podatki o dežurnih osebah na URSZR/zaposlenih na izpostavi URSZR
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR (regije/občine)
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P – 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena (RS/regije)
D - 2	Načrt URSZR/izpostave/občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ RS/izpostave/občine
D - 22	Načrt dejavnosti

3.3 OBVEŠČANJE SPLOŠNE JAVNOSTI

Javnost mora biti o nesreči pravočasno in korektno obveščena, tako o obsegu nesreče in njenih posledicah kot tudi o aktivnostih za odpravo posledic.

Po aktiviranju Štaba CZ za Koroško sporočila za javnost glede poteka zaščitno-reševalnih aktivnosti pripravi in posreduje v objavo Štab CZ za Koroško. To nalogo opravlja predstavnik za odnose z javnostmi.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki morajo po predpisih na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo, povezano z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

V takih primerih so za takojšnje posredovanje sporočil državnih organov za javnost pristojni:

- Televizija Slovenija,
- Radio Slovenija,
- Slovenska tiskovna agencija,
- Lokalni mediji: Koroški radio d.o.o., Radio Laser, Radio Alfa d.o.o., Radio Center, KTV Dravograd, CaTV Črna na Koroškem, KTV Ravne – Uršlja TV, Koroška TV in BKTV.

3.4 OBVEŠČANJE PREBIVALCEV NA PRIZADETEM OBMOČJU

Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

Za obveščanje prebivalcev na prizadetem območju so pristojne **občine**, ki načine in oblike obveščanja podrobneje razdelajo v občinskih načrtih zaščite in reševanja ter z njimi seznanijo prebivalce. Občine prek osrednjih in lokalnih medijev ter na druge krajevno običajne načine prebivalce obveščajo o razmerah na prizadetem območju, izvajanju preventivnih ukrepov ter osebne in vzajemne zaščite, o izvajanju zaščitnih ukrepov ter nalog zaščite, reševanja in pomoči. Navodila ogroženim prebivalcem o zaščitnih ukrepih so odvisna od nevarnosti.

V delnih občinskih načrtih zaščite in reševanja se podrobneje razdeli obveščanje na območju občine.

P - 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov (RS/regije/občine)
D – 8	Navodilo za obveščanje ob nesreči

3.5 ALARMIRANJE

Alarmiranje se lahko uporabi tudi za opozorilo na nevarnost približevanja požara gasilcem, ki gasijo požar (sprememba smeri). Če se požar v naravnem okolju nevarno približuje naselju in je treba takoj začeti izvajati določene zaščitne ukrepe, se ogrožene prebivalce na nevarnost opozori s sireni.

Alarmiranje izvede ReCO Slovenj Gradec na zahtevo vodje intervencije, občinskega ali regijskega poveljnika CZ oziroma župana.

ReCO Slovenj Gradec, ki je sprožil sirene, mora takoj po znakih »opozorilo na nevarnost« ali »neposredna nevarnost« posredovati obvestilo o vzroku proženja alarma po radiu, televiziji, svetovnem spletu in Centru za obveščanje Republike Slovenije (CORS), oziroma na drug predviden način prebivalce na ogroženem območju obvestiti o vrsti nevarnosti ter posredovati napotke za ravnanje oziroma osebno in vzajemno zaščito.

Podrobneje se postopek alarmiranja načrtuje v občinskih načrtih zaščite in reševanja.

Postopki glede proženja siren, priprave in posredovanja informacij o nevarnosti (po proženju siren) in o napotkih za osebno in vzajemno zaščito so predvideni v Standardnem operativnem postopku (SOP) v ReCO. Če je alarmni znak dan v obmejnem območju, pristojni ReCO obvesti o vzroku proženja alarma CORS, ki o tem obvesti pristojne službe v sosednji državi.

4 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

4.1 ZAŠČITNI UKREPI

4.1.1 Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Upravljalci gozdov in drugih zemljišč, občine ter organizacije, ki gospodarijo s cestno, železniško, elektroenergetsko in drugo infrastrukturo, izvajajo naslednje ukrepe:

- gradnja in vzdrževanje protipožarnih komunikacij v gozdu in gozdnem prostoru (cest, presek, poti, zidov itn.),
- čiščenje požarnovarnostnih pasov in gradnja požarnih zidov ob železniških progah,
- graditev in vzdrževanje protipožarnih presekov, vodnih jarkov in drugih tehničnih objektov,
- vzdrževanje požarnovarnostnih pasov med objekti in gozdom,
- urejanje vodnih zajetij,
- organiziranje opazovanja in obveščanja o nevarnosti požarov.

Ko požar v naravnem okolju zajame oziroma ogroža območje, kjer potekajo daljnovodi, operater v ReCO Slovenj Gradec v sodelovanju s CORS posreduje Elektru Celje d.d. in Elektru Maribor d.d. zahtevo vodje intervencije po izklopu daljnovodov. Vodja intervencije pri odločitvi za izklop daljnovoda upošteva pomen posameznega daljnovoda za neprekinjeno oskrbo z električno energijo.

Ob požaru v naravnem okolju naloge zapore cest in zagotovitev obvozov izvedejo podjetja oziroma službe, zadolžene za vzdrževanje cest (VOC Celje, Vzdrževalska baza Otiški vrh – državne ceste, Komunalna podjetja – občinske ceste). Policija izvaja nadzor in urejanje prometa na območju požara v naravnem okolju.

Občina oziroma poveljnik Štaba CZ občine poroča o izvedenem ukrepu poveljniku CZ za Koroško oziroma njegovemu namestniku.

P – 10	Pregled gradbenih organizacij
--------	-------------------------------

4.1.2 Evakuacija

Ob velikem požaru v naravnem okolju se evakuacija izvaja, če so zaradi požara ogrožena življenja ljudi in živali, premoženje ter kulturna dediščina. Evakuacija je organiziran umik prebivalcev z ogroženega na varnejše območje in se izvaja, če ni mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti.

Evakuacijo lahko odredi župan ogrožene občine in v nujnih primerih vodja intervencije ali pristojni poveljnik CZ.

Evakuacija se izvede, preden se ogenj približa naseljem. Evakuacija lahko obsega tudi nujno preselitev živali, kulturne dediščine in dobrin, ki so nujne za življenje.

Evakuacijo načrtujejo in organizirajo **občine skladno s svojimi načrti zaščite in reševanja**.

Z načrti evakuacije ob požaru v naravnem okolju morajo biti vnaprej seznanjeni ogroženi prebivalci in pristojne policijske uprave oziroma policijske postaje, ki bodo sodelovale pri izvedbi evakuacije.

Občina oziroma poveljnik CZ občine poroča o izvedeni evakuaciji prebivalcev poveljniku CZ za Koroško oziroma njegovemu namestniku.

P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna namestitev ogroženih prebivalcev, in njihove zmogljivosti ter lokacije, primerne za postavitve zasilnih prebivališč
D – 9	Zaščitni ukrep evakuacija - priporočilo

4.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejem in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev obsegata:

- evidentiranje ogroženih prebivalcev,
- urejanje sprejemališč,
- urejanje začasnih prebivališč (če je le mogoče, se prebivalce namesti v zidane objekte oziroma v bivalnike, v nujnih primerih pa v šotore),
- nastanitev prebivalstva,
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami (pitno vodo, hrano, obleko, električno energijo, nujno zdravstveno oskrbo, psihološko pomočjo, obveščanjem in izobraževanjem šoloobveznih otrok),
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

Sprejem in oskrbo ogroženih prebivalcev organizirajo občine, izvajajo pa jo občinske javne službe v sodelovanju z drugimi organizacijami. Pri izvajanju tega ukrepa sodelujejo tudi enote Civilne zaščite ter prostovoljne humanitarne in druge organizacije. Za izvajanje ukrepov sprejemanja, nastanitve in preskrbe ogroženih prebivalcev imajo poseben pomen stacionarij in nastanitvene enote Rdečega križa Slovenije ter njihovi pripadniki, ki se lahko ob nesreči aktivirajo za javno dobro in pomoč.

Če potrebe po nastanitvi in oskrbi ogroženih prebivalcev presegajo možnosti posamezne občine, pri tem pomaga regija oziroma država.

P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P – 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju (RS/regije/občine)
P – 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P – 26	Pregled centrov za socialno delo

3.1.4 Zaščita kulturne dediščine

Ministrstvo, pristojno za kulturno dediščino, vodi register nepremične kulturne dediščine, ki je uradna zbirka podatkov o nepremični kulturni dediščini na območju Republike Slovenije. Dostopen je na spletni strani <http://rkd.situla.org/>. Register poleg opisnih podatkov o objektih in območjih dediščine vsebuje tudi geolokacijske podatke. Podatki iz registra so javni. Nepremična kulturna dediščina, ki je razglašena za kulturni spomenik, se označuje z znakom Haaške konvencije (slika 2).

Slika 2: Označevanje nepremičnih kulturnih spomenikov

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov požarov v naravnem okolju na kulturno dediščino. Priprave in zaščitne ukrepe ter tudi ukrepe reševanja ob samem pojavu požara izvajajo lastniki in uporabniki kulturne dediščine, strokovna služba za varstvo kulturne dediščine, strokovna služba za varstvo kulturne dediščine, občine in država. Pri izvajanju zaščite in reševanja kulturne dediščine po potrebi sodelujejo tudi ustrezne enote in službe Civilne zaščite, gasilske enote ter druge sile za zaščito, reševanje in pomoč.

Zaščita in reševanje kulturne dediščine vključuje tudi premestitev premične kulturne dediščine, če je to potrebno zaradi obsega požara in nevarnosti za uničenje dediščine.

Pregled in ukrepe za zaščito in reševanje varstvo kulturne dediščine morajo vsebovati vsi načrti zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju. Pomembna je zaščita nepremične oziroma po potrebi premestitev premične kulturne dediščine.

P – 31	Pregled kulturne dediščine
--------	----------------------------

4.2 NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

4.2.1 Gašenje in reševanje

Naloge gašenja in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju izvajajo gasilske enote.

Gasilske enote izvajajo:

- naloge gašenja in reševanja ob požarih,
- določene naloge zaščite in reševanja ljudi ter premoženja ob požarih,
- požarno stražo,
- gasilsko stražo,
- preventivne naloge varstva pred požarom.

Občine ob razglašeni veliki ali zelo veliki požarni ogroženosti na svojem območju v sodelovanju z lastniki oziroma upravljalci zemljišč organizirajo in koordinirajo požarno stražo.

Gasilska straža se izvaja po požaru, ko gasilci varujejo pogorišče pred ponovnim vžigom.

O izvedenih nalogah vodja intervencije poroča poveljniku CZ občine, ki poročilo preda poveljniku CZ za Koroško oziroma njegovemu namestniku.

Regija bi zagotovila logistično podporo gasilcem ob požaru v naravnem okolju tako, da bi:

- najprej zagotovila pomoč prostovoljnih gasilskih društev iz občin v Koroški regiji, ki niso ogrožene zaradi požara v naravnem okolju,
- zaprosila sosednje regije za pomoč njihovih gasilskih društev,
- zagotovila potrebna materialna sredstva (bagri, lopate, ...), ki jih primanjkuje na kraju požara in
- posredovala vlogo za sodelovanje Slovenske vojske s helikoptersko-letalskimi zmogljivostmi.

V regiji bi logistično podporo izvajal član Štaba CZ za Koroško, ki je pristojen za sodelovanje z gasilskimi enotami, vodja izpostave in Logistični center Koroške.

Ko potrebe intervencije presežejo oskrbovalne zmožnosti občine in regije, bi logistično podporo zagotavljala država. Zahtevke oz. vlogo za pomoč bi posredovali Poveljniku CZ RS oz. Štabu CZ RS.

P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

4.2.2 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

V okviru prve pomoči se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanje zdravja ljudi na prizadetem območju. Prva pomoč se opravlja zunaj zdravstvenih ustanov, skupaj z reševanjem na kraju samem. Namen dajanja prve pomoči je, da poškodovani lahko čim prej in v kar najboljšem stanju pride do strokovne medicinske pomoči oziroma zdravljenja.

V okviru nujne medicinske pomoči se ob velikem požaru v naravnem okolju izvajata:

- nujna pomoč, ki jo daje zdravstveno osebje na terenu ali v zdravstvenih domovih,
- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice.

Nujno medicinsko pomoč (NMP) izvajajo službe nujne medicinske pomoči, organizirane na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti skladno s smernicami za delovanje sistema nujne medicinske pomoči ob množičnih nesrečah.

Nujno medicinsko pomoč za poškodbe (opekline, zadušitve, druge poškodbe) in bolezni gasilcev, ki se zgodijo pri gašenju velikega in zelo velikega požara v naravnem okolju, zagotavlja najbližja ekipa nujne medicinske pomoči na območju, ki ga je zajel požar.

Poveljnik CZ oziroma Štab CZ za Koroško spremlja izvajanje nujne medicinske pomoči.

P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
D – 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči

4.2.3 Veterinarska pomoč

Veterinarska pomoč ob velikem požaru v naravnem okolju obsega:

- zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju,
- nujno veterinarsko pomoč poškodovanim živalim,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

Poveljnik CZ oziroma Štab CZ za Koroško spremlja izvajanje veterinarske pomoči.

P – 29	Pregled veterinarskih organizacij
--------	-----------------------------------

4.2.4 Varstvo pred neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi

Ob gašenju požara v naravnem okolju na območju Koroške lahko gasilci naletijo na neeksplodirana ubojna sredstva (NUS). Vodja intervencije uskladi način gašenja požara s pripadnikom DEvNUS ob upoštevanju Usmeritev za gašenje požarov v naravnem okolju na območjih, ogroženih z neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi (D – 601).

V regiji nimamo enote za varstvo pred NUS. Za območje Koroške regije je pristojna enota za varstvo pred NUS Zahodno štajerske regije. V primeru potrebe zaprosi ReCO Slovenj Gradec za pomoč pristojno enoto.

D – 601	Usmeritve za gašenje požarov v naravnem okolju na območjih, ogroženih z neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi
---------	--

4.2.5 Reševanje iz jam

Ob gašenju velikega požara v naravnem okolju lahko gasilci naletijo na prebivalce in živali, ki jih je potrebno rešiti iz jam.

Za območje Koroške je pristojen Reševalni center Jamarske reševalne službe Velenje. ReCO Slovenj Gradec obvesti Vodjo RC JRS oziroma prvega dosegljivega s seznama operativnih jamarskih reševalcev in ga seznani z informacijami o nesreči.

5 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsegata vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic požara v naravnem okolju za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega premoženja.

Občine in pristojne inšpekcijske službe ter Policija zagotovijo, da se v obdobjih, ko je za posamezno območje v naravnem okolju razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost na tem območju, prepovedano:

- kuriti, požigati, kuriti kresove, požigati in izvajati ognjemete,
- odmetavati goreče ali druge predmete, ki lahko povzročijo požar,
- izven pozidanih površin uporabljati predmete, naprave ali izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar,
- požigati na območju ob infrastrukturnih objektih,
- izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar, zaradi zatiranja preveč razmnoženih populacij insektov in bolezni gozdnega drevja, ki lahko ogrozijo gozd.

Za organizacijo, razvoj in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite so pristojne občine. Občine v svojih načrtih zaščite in reševanja natančno opredelijo način izvedbe osebne in vzajemne zaščite ter predvidijo preventivne in zaščitne ukrepe ob požaru v naravnem okolju. V **občinskih načrtih zaščite in reševanja** se natančneje opredelijo načini seznanitve in ozaveščanja prebivalcev glede pripravljenosti na nesrečo. Občine pripravijo ukrepe in napotke o pravilnem ravnanju pred požarom v naravnem okolju, med njim in po njem ter z njimi seznanijo prebivalce.

Ko ob naravni ali drugi nesreči nastopijo posledice, npr. da gre za poškodovane ljudi, so dolžni ljudje, ki so ostali nepoškodovani, pomagati po svojih močeh in sposobnostih. Ob ugotovitvi, da sami naloge ne zmorejo, morajo v svoji okolici kar najhitreje poiskati ljudi za pomoč pri reševanju. V okviru osebne in vzajemne zaščite lahko prebivalci opravljajo le manj zahtevne zaščitne in reševalne naloge, ne morejo pa opravljati nalog, ki zahtevajo temeljito strokovno znanje in za katere so potrebna zahtevna tehnična sredstva. Prebivalci za izvajanje osebne in vzajemne pomoči uporabljajo lastna namenska in priročna sredstva.

Napotke in opozorila za preprečevanje požarov in ukrepanje prebivalcev ob nastanku požara v naravnem okolju lahko posreduje tudi URSZR (zloženke, TV-opozorila itn.) ter objavlja na spletni strani <http://www.sos112.si>.

D - 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D – 803	Načrt delovanja Gasilske zveze Slovenije ob velikih požarih v naravi

6 RAZLAGA OKRAJŠAV

CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita RS
d.d.	Delniška družba
DEvNUS	Državna enota za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi
IRSVNDN	Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
KGZ	Koroški gasilski zavod
NMP	Nujna medicinska pomoč
NUS	Neeksplozivna ubojna sredstva
OE	Območna enota
OKC PU	Operativno-komunikacijski center, Policijska uprava
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
RC JRS	Reševalni center Jamarsko reševalne službe
ReCO	Regijski center za obveščanje
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
VOC	Vzdrževanje in obnova cest
ZiR	Zaščita in reševanje
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

7 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

7.1 SKUPNE PRILOGE

Št. priloge	Ime priloge
P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite (RS/regije/občine)
P – 2	Podatki o dežurnih osebah na URSZR/zaposlenih na izpostavi URSZR
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR (regije/občine)
P – 10	Pregled gradbenih organizacij (regije/občine)
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov (regije/občine)
P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov (RS)
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči (RS/regije)
P – 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena (RS/regije)
P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov (RS/regije/občine)
P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce (regija/občine)
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitev zasilnih prebivališč (RS/regije/občine)
P – 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano (regije/občine)
P – 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih (regij/občine)
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju (RS/regije/občine)
P – 25	Pregled človekoljubnih organizacij (RS/regije/občine)
P – 26	Pregled centrov za socialno delo (regije/občine)
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj (regije/občine)
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic (regije/občine)
P – 29	Pregled veterinarskih organizacij (regija/občine)
P – 31	Pregled kulturne dediščine (regije/občine)

7.2 POSEBNE PRILOGE

Št. priloge	Ime priloge
P – 600	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
P – 601	Regijska ocena ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju v Koroški regiji, št. 8421-49/2015-2-DGZR, 18.8.2015

7.3 SKUPNI DODATKI

Št. Dodatka	Ime dodatka
D – 2	Načrt URSZR/izpostave/občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ /izpostave/občine
D – 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
D – 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D – 9	Zaščitni ukrep evakuacija - priporočilo
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D – 22	Načrt dejavnosti

7.4 POSEBNI DODATKI

Št. dodatka	Ime dodatka
D – 601	Usmeritve za gašenje požarov v naravnem okolju na območjih, ogroženih z neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi
D – 803	Načrt delovanja Gasilske zveze Slovenije ob velikih požarih v naravi